

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
БІБЛІОТЕКА ДВНЗ "ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ"
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ
СЕКЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ МЕДИЧНИХ БІБЛІОТЕК

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МЕДИЧНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ: ПОШУК НОВИХ ФОРМАТІВ

МАТЕРІАЛИ

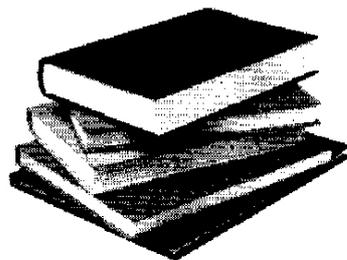
*XVII Міжнародної науково-практичної конференції
17–18 травня 2018 року*

Київ – Тернопіль
2018

- 129 **Медичні працівники фронту і тилу Інституту в роки Другої світової війни**
Немирович-Булгакова Оксана Іванівна
- 132 **Дрогобицька міська медична бібліотека в контексті історії міста Дрогобича**
Мицан Ірина Володимирівна
- 140 **Формування нових напрямів і форм інформаційно-бібліотечної діяльності відповідно до сучасних вимог освіти у ВНЗ України (з досвіду роботи бібліотеки вищого державного навчального закладу України “Буковинський державний медичний університет”)**
*Ширенкова Аліна Олександрівна,
Задерей Софія Іванівна*
- 143 **Інноваційні форми інформаційної діяльності бібліотек. Власні онлайн-видання – додатковий інструмент залучення користувачів**
Захаренко Вікторія Іванівна
- 149 **Объекты управления качеством в библиотерапии**
Дрешер Юлия Николаевна
- 158 **Інформетрія – ідея нового й стратегічно важливого для університету напрямку роботи бібліотеки**
Хитик Валентина Іванівна
- 161 **Створення сучасного простору університетської бібліотеки: необхідність, можливість, реальність**
*Киричок Ірина Василівна,
Гаєва Наталя Дмитрівна,
Неговєлова Оксана Анатоліївна*
- 168 **Формування нових напрямів і форм інформаційно-бібліотечної діяльності відповідно до сучасних вимог. Нові послуги та сервіси наукової бібліотеки ДНУ “НПЦ ПКМ” ДУС**
Н. В. Шестак

Інформетрія – ідея нового й стратегічно важливого для університету напрямку роботи бібліотеки

Хитик Валентина Іванівна

*Завідувач відділу комплектування та наукової
обробки документів Бібліотеки Вищого дер-
жавного навчального закладу України "Буковин-
ський державний медичний університет"*

В сучасному світі, який стрімко розвивається, роль і функції бібліотек значно розширюються. Особливо це стосується університетських бібліотек, наділених певною специфікою, зумовленою їх належністю до вишу.

Будучи частиною вищого навчального закладу, вишівська бібліотека апріорі має розвиватися разом з університетом, розширюючи рамки власного бібліотечного світогляду й діяльної політики. Саме функціонування у тісному взаємовигідному симбіотичному зв'язку з університетом (на принципах ефективного партнерства) має бути фундаментальною основою стратегії розвитку університетської бібліотеки. А впровадження нових напрямів роботи повинне здійснюватися бібліотекою з позиції перспективності, необхідності, важливості й корисності для університету.

Серед інших, стратегічно важливими для вишів надалі продовжують залишатися питання високого рівня наукової діяльності співробітників та максимального представлення вишу у всесвітній мережі інтернету. Як закономірність існує необхідність постійного моніторингу показників за цими напрямками.

Якісні та кількісні показники ефективності наукової діяльності співробітників і рівня інтернет-представлення вишу є вихідними даними для

формування політики вищих навчальних закладів у цих напрямках, тому дослідження й визначення цих показників – винятково значущі. Високі показники вказують на правильність політики університету, низькі – на необхідність змін і вжиття ефективних управлінських заходів щодо виправлення ситуації.

Відсутність постійного моніторингу вказаних даних та їх ґрунтовного аналізу в університеті створює ситуацію, при якій виш діє наосліп, інертно і йому складно організувати системну роботу в напрямі вдосконалення обговорюваних видів діяльності.

На сьогодні визначення основних показників ефективності наукової діяльності співробітників і рівня інтернет-представлення вишу здійснюється за допомогою метричних досліджень, суть яких полягає у підрахунку, обробці й аналізі різних інформаційних даних.

Протягом тривалого періоду Вищий державний навчальний заклад України “Буковинський державний медичний університет” здійснював моніторинг і аналіз отриманих даних без залучення бібліотеки. З недавнього часу наказом ректора вказані функції були покладені на бібліотеку.

Доповідач, при наявності певних уявлень про метричні дослідження, розпочав детальне вивчення цього питання з метою вироблення системності у роботі в цьому напрямі з чітким розумінням того, що лише системний підхід є гарантією ефективності будь-якої справи.

Робота продовжується, остаточні рішення ще не прийняті, тому викладені нижче ідеї доповідача необхідно сприймати виключно як особисте бачення ним організації діяльності бібліотеки у цьому напрямі, а не як уже реалізований бібліотекою проект.

У процесі глибокого вивчення питання стало зрозуміло, що метричні дослідження є об’єктом тривалих, безперервних і жвавих дискусій у наукових колах, в т. ч. у сфері наукознавства. Існують різні поняття метричних досліджень, відмінні точки зору щодо дефініцій, термінології, видів, співвідношень, характеристик, методик тощо. Науковцям складно визначитися з узгодженим уніфікованим підходом до розуміння цього напрямку досліджень.

За таких умов не залишається іншого вибору, як в існуючій круговерті суперечливих теоретичних полемік виробляти власну виважену суб’єктивну позицію й керуватися нею на практиці.

Необхідно зазначити, що перед бібліотекою було поставлено завдання лише щодо двох видів метричних досліджень: наукометричного й вебометричного. Проте досить цікавим і корисним їх доповненням могло

би бути бібліометричне дослідження, яке дозволяє виявляти якісні характеристики об'єкта вивчення.

З огляду на це, доповідач вважає за доцільне і пропонує здійснювати на рівні університету три види метричних досліджень: наукометричне, бібліометричне й вебометричне, що об'єднуються в одне поняття – інформетрія.

Наукометричне дослідження визначатиме рівень наукової діяльності співробітників університету за основними наукометричними показниками: індексом цитованості й індексом Хірша.

Бібліометричне дослідження вивчатиме стан публікаційної роботи співробітників вишу у кількісних (без дублювання наукометричних), видових, семантичних, аксіологічних та інших якісних характеристиках.

Вебометричне дослідження дозволить відстежувати відповідність веб-сайтів кафедр і університету сучасним критеріям інтернет-присутності, що значною мірою впливає на вебометричний рейтинг університету в цілому.

З метою системності в роботі пропонується ідея створення на базі бібліотеки Центру інформетричного моніторингу університету, який здійснював би централізований збір, обробку й систематизацію інформації щодо наукометричних, бібліометричних та вебометричних показників по університету.

У даний час триває розробка відповідних регламентуючих документів (положення, правила, методики).

Вважаємо інформетрію надзвичайно важливим для університету й перспективним для бібліотеки напрямом діяльності, спрямованим на забезпечення високого рівня авторитетності вишу.

Бібліотека завжди має бути надійним плечем університету. Бібліотечна політика повинна бути діяльною – наповненою енергією, активністю, ентузіазмом, ініціативністю. Співробітникам бібліотеки потрібно не боятися починати нові напрями роботи і розвивати їх, адже професійне самовдосконалення – це завжди рух вперед.